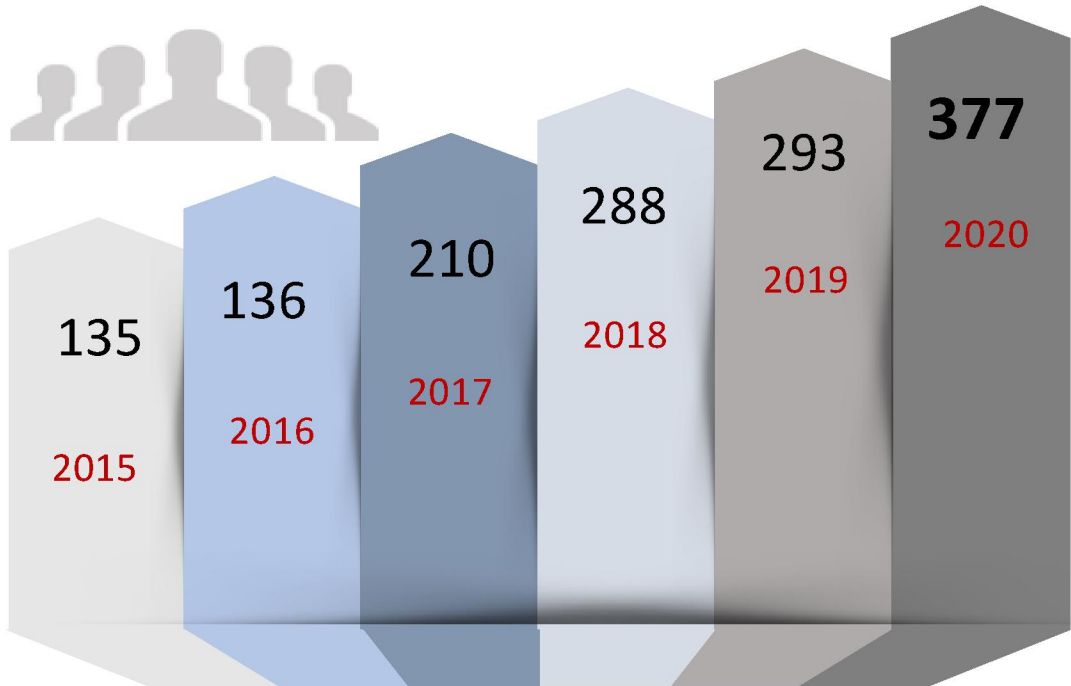

Знешкоджено організованих груп

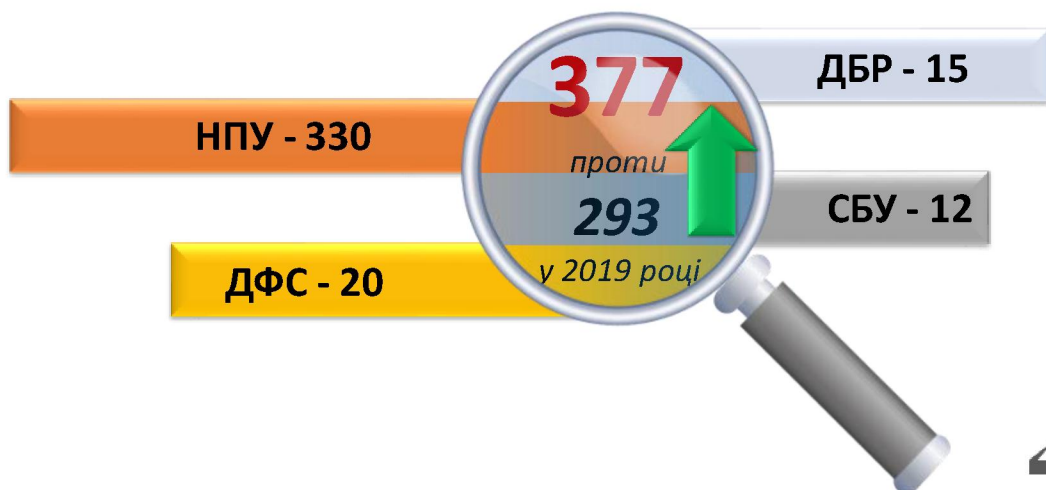

Переважає більшість проваджень щодо ОГ і ЗО розслідувана слідчими підрозділами **Національної поліції України** – **330**, або **87%** від загальної кількості (у 2019 році – 245, або 84%).

Деяко активізовано діяльність на цьому напрямі слідчих підрозділів **Служби безпеки України**, якими знешкоджено **12** (проти 10) організованих груп.

Органами, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, припинено діяльність **20** угруповань та підрозділами **ДБР** – **15**.

Скеровано до суду кримінальних проваджень

Ужито заходів до протидії організованим формам злочинності на пріоритетних напрямках.

Знешкоджено **33** (проти 29) організованих групи із корумпованими зв'язками, з яких **16** (проти 12) діяли в органах влади та управління.

Так, до суду скеровано обвинувальний акт стосовно працівників Управління патрульної поліції в Донецькій області, які незаконно проникали до об'єктів приватної власності громадян, що займаються протиправним виготовленням наркотичних засобів, де шляхом застосування насильства незаконно позбавляли їх волі, вилучали наркотичні засоби та вимагали від указаних осіб грошові кошти за непритягнення до кримінальної відповідальності. Надалі здійснювали збут раніше викрадених наркотичних засобів.

Також викрито **28** (проти 27) угруповань, які вчиняли злочини у бюджетній сфері, **4** (проти 2) – у банківській сфері та **4** (проти 1) – у фінансово-кредитній системі.

Зокрема, до суду направлено обвинувальний акт стосовно членів злочинного угруповання, які систематично вчиняли таємне викрадення грошових коштів з індивідуальних банківських та депозитних сейфів шляхом проникнення до сховищ різних країн, чим спричинено понад **160** млн гривень збитків.

Крім того, до суду надіслано обвинувальний акт стосовно **4** членів організованої групи, які шляхом складання та видачі завідомо неправдивих офіційних документів, а саме актів приймання виконаних будівельних робіт та їх вартість, заволоділи коштами державного бюджету у вигляді субвенції на будівництво об'єкта «Амбулаторія монопрактики» на загальну суму **3** млн гривень.

Суттєво активізовано роботу та знешкоджено **51** (проти 23) організовану групу у складі **207** (проти 188) осіб, які використовували міжрегіональні зв'язки та **11** (проти 6) злочинних угруповань у складі **58** (проти 39) осіб, які використовували транснаціональні зв'язки.

Так, за результатами спільної спецоперації правоохоронців України та США викрито шість учасників транснаціонального злочинного угруповання (громадян Сполученого Королівства Великобританії та Північної Ірландії, Королівства Нідерланди, Російської Федерації і трьох громадян України), які налагодили контрабандний канал постачання наркотичного засобу кокаїну з Республіки Колумбія, та вилучено понад **160** кг кокаїну. Стосовно п'ятих учасників злочинного угруповання у червні та вересні 2020 року обвинувальні акти скеровано до суду. Ще один учасник організованої групи громадянин Сполученого Королівства Великобританії та Північної Ірландії перебуває в міжнародному розшуку.

Посилено протидію проявам бандитизму та на третину більше викрито банд (**20** проти 15 у 2019 році).

До прикладу, за процесуального керівництва прокурорів завершено досудове розслідування у кримінальному провадженні стосовно **15 членів озброєної банди (банда Журавля)**, які 29.05.2020 у м. Бровари Київської області розпочали стрілянину з вогнепальної зброї у громадському місці під час сутички з приводу кримінального **перерозподілу ринку пасажирських перевезень** між ними та кількома десятками інших осіб, які діяли в інтересах конкурентів. Наразі виконуються вимоги ст. 290 КПК України.

Окрім того, з огляду на протиправний характер дій осіб, які протистояли учасникам зазначеної банди, розслідувалося ще одне кримінальне провадження стосовно **31 особи**, які вчинили **напад та замах на умисне вбивство двох і більше осіб** під час указаних протистоянь. Досудове розслідування також завершено, підозрюваним та їх захисникам відкрито матеріали провадження для ознайомлення.

Ужито заходів щодо протидії злочинним угрупованням, які діють у сфері незаконного видобутку корисних копалин та надрокористування.

Зокрема, до суду направлено обвинувальний акт стосовно членів організованої групи у складі **4 осіб**, які намагалися протиправно збути майже пів тонни бурштину. На вилучений бурштин накладено арешт.

Приділяється постійна увага протидії незаконній вирубці лісу та, як наслідок, знешкоджено **9 (проти 6)** угруповань цієї категорії.

Так, до суду скеровано обвинувальний акт стосовно чотирьох посадових осіб ДП «Куп'янське лісове господарство», через неналежне виконання якими своїх службових обов'язків допущено незаконну порубку майже **1,3 тис. дерев** породи дуб, унаслідок чого інтересам держави завдано збитків на суму близько **18 млн гривень**.

Викрито **4 (проти 3)** злочинних угруповання у складі **16 (проти 11)** осіб у сфері земельних відносин.

До суду направлено обвинувальний акт стосовно учасників організованої групи у складі чотирьох осіб, які підробили більше **500 договорів оренди земельних ділянок** загальною площею близько **1 тис. га**, та зареєстрували право оренди за трьома підконтрольними їм фіктивними підприємствами. Надалі корпоративні права вказаних підприємств члени злочинної групи намагались продати за **15 млн грн** представникам зареєстрованої у Швейцарії компанії «Ілта Комодітіс СА».

Вагомими є досягнення в сфері протидії організованій наркозлочинності. Викрито наполовину більше таких злочинів – **1,2 тисячі (проти 801)**. Вилучено **1,6 тонни** наркотиків.

Вдало скоординованими зусиллями прокурорів **перекрито шляхи транзиту рекордних партій наркотичних та психотропних речовин**.

Так, затримано та повідомлено про підозру:

- **чотирьом громадянам Туреччини, які контрабандно з Пакистану через Морський торговельний порт на Одещині ввезли близько 1 тонни героїну, вартість якого на «чорному ринку» складає понад 2,3 мільярда гривень;**

- **двом громадянам України, які приймали участь у діяльності транскордонного контрабандного каналу постачання з Сирії через територію України до Саудівської Аравії 750 кг психотропів, вартість яких сягає 30 мільйонів доларів США.**

Окрім того, до суду скеровано обвинувальні акти стосовно:

- **членів злочинної організації у складі 20 осіб, які виготовляли в облаштованих 4 нарколабораторіях та збували на території 106 населених пунктів України особливо небезпечні наркотичні речовини, серед яких 12 найменувань особливо тяжких наркотиків;**

- **восьми осіб, які створили злочинну організацію, до якої залучили понад 80 осіб із різних регіонів України та організували мережу виробництва у таємних нарколабораторіях і збуту через Інтернет широкого кола наркотичних засобів.**

Завдяки ефективній реалізації прокурорами конституційної функції щодо підтримання публічного обвинувачення судами з постановленням вироків розглянуто **105 кримінальних проваджень. Засуджено 234 особи, із яких половина – до реальної міри покарання.**

7. Стан законності при проведенні оперативно-розшукової діяльності та негласних слідчих (розшукових) дій

При здійсненні прокурорського нагляду за додержанням законів про **оперативно-розшукову діяльність** перевірено майже **90 тисяч** оперативно-розшукових справ, із них **646** – щодо **неповнолітніх**.

Дещо зменшилась (з 611 до 574, або -6%) кількість скасованих постанов про заведення ОРС.

При здійсненні повноважень прокурора відповідно до п. 4 ст. 14 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» надано майже **20 тисяч** (проти 19 тис., або +2%) **письмових вказівок** про проведення оперативно-розшукових заходів, спрямованих на попередження та виявлення злочинів, розшук осіб, які переховуються від органів досудового розслідування та суду.

Прокурорами розглянуто **74 тисячі** (проти 60 тис., або +23%) клопотань слідчих про проведення негласних слідчих (розшукових) дій, із них у провадженнях слідчих поліції – **61 тисяча** (проти 50 тис., або +23%), ДБР – **5 тисяч** (проти 2,5 тис., або +97%), слідчих СБУ – **4,4 тисячі** (проти 4,6 тис., або -4%), слідчих ДФС – **2,5 тисячі** (проти 1,6, або +51%) та детективів НАБУ – **921** (проти 788, або +17%).

Майже на чверть збільшилася кількість розсекречених (24 тис. проти 19,7 тис., або +23%) матеріалів НСРД з числа задоволених судом клопотань, у тому числі у 2,2 рази – ДБР (2 тис. проти 928), на 26% – органів поліції (18,1 тис. проти 14,4 тис.), на 24% – детективів НАБУ (323 проти 261), на 7% – СБУ (2,4 тис. проти 2,2 тис.) та на 3% – ДФС (1,4 тис. проти 1,3 тис.).

Прокурором прийнято самостійно рішення про проведення НСРД (які не потребують дозволу слідчого судді) у 7,2 тис. випадків, із них майже у половині – 3,5 тис., або 48% (проти 2,5 тис., або 42%) матеріали щодо проведення НСРД розсекречено.

8. Стан розслідування кримінальних проваджень про злочини, вчинені у зв'язку із масовими протестами у 2013–2014 роках

На постійному контролі керівництва Офісу Генерального прокурора перебуває стан розслідування злочинів, вчинених у зв'язку з масовими протестами у 2013-2014 роках.

Усіма правоохоронними органами від початку розслідування у провадженнях цієї категорії повідомлено про підозру 489 особам, із них Офісом Генерального прокурора – 345. Серед них 48 високопосадовців, 251 правоохоронець, у тому числі 37 слідчих, 23 прокурори та 27 суддів.

Загалом за результатами досудового розслідування кримінальних проваджень про злочини проти мирних протестувальників правоохоронцями до суду направлено 221 обвинувальний акт стосовно 335 осіб, із них Офісом Генерального прокурора – 115 стосовно 212 осіб.

На цей час набрали законної сили обвинувальні акти стосовно 46 осіб, із них 4 торік.

У 2020 році продовжено цілеспрямовану роботу щодо забезпечення ефективного розслідування злочинів, вчинених у зв'язку з масовими протестами у 2013-2014 роках.

Зокрема, утричі зросла кількість осіб, яким Офісом Генерального прокурора повідомлено про підозру (39 проти 13 у 2019 році) та направлених до суду обвинувальних актів (31 проти 10).

Так, Офісом Генерального прокурора повідомлено про підозру колишньому працівнику спецпідрозділу «Омега» Внутрішніх військ МВС України, який, діючи за попередньою змовою з колишніми працівниками роти спеціального призначення ПМОП «Беркут», підпорядкованого ГУ МВС України в м. Києві, перевищуючи владу та службові повноваження, 20.02.2014 на вул. Інститутській у столиці вчинив умисне вбивство учасника мирної акції протесту, а також закінчений замах на умисне вбивство ще одного протестувальника.

До суду направлено **обвинувальний акт** стосовно **двох осіб**, які **викрали** з приміщення Олександрівської клінічної лікарні м. Києва **учасників Євромайдану Луценка І.В. і Вербицького Ю.Т.**, катували їх та надалі вчинили **умисне вбивство** останнього, а також низку інших тяжких та особливо тяжких злочинів

Наразі предметом судового розгляду є обвинувальний акт стосовно колишнього голови Дніпровського районного суду м. Києва, який організував незаконне втручання в автоматизовану систему документообігу суду та винесення неправосудних ухвал щодо обрання **11 учасникам мирних акцій протесту** запобіжних заходів у вигляді тримання під вартою.

Крім того, у 2020 році прокурорами отримано дозволи на проведення спеціального досудового розслідування стосовно **14 осіб**, яким інкримінується організація та вчинення низки **тяжких та особливо тяжких злочинів** проти учасників мирних акцій протесту.

Зокрема, отримано дозволи на проведення спеціального досудового розслідування стосовно **8 колишніх співробітників ПМОП «Беркут»**, які 20.02.2014 вчинили **умисне вбивство 48 осіб** та **замахи на умисні вбивства ще 80 осіб**, терористичний акт та інші злочини.

Судом надано дозволи на здійснення спеціального досудового розслідування стосовно **3 колишніх високопосадовців**, які організували вчинення працівниками правоохоронних органів дій, що явно виходили за межі наданих їм прав і повноважень та супроводжувалися насильством, застосуванням зброї та спеціальних засобів і спричинили тяжкі наслідки у вигляді **умисних вбивств і замахів на умисні вбивства учасників акцій протестів**.

Також торік прокурорами отримано дозвіл суду на спеціальне судове провадження (*in absentia*) у кримінальному провадженні за обвинуваченням **співробітника ПМОП «Беркут» ГУ МВС України** у перевищенні влади та службових повноважень під час подій, що відбулися 01.12.2013 на території Адміністрації Президента України.

Це перше рішення щодо заочного судового розгляду у справах Майдану.

9. Стан законності та правопорядку в умовах збройного конфлікту

Збройний конфлікт в Україні триває сьомий рік поспіль.

З метою захисту інтересів України від дій країни-агресора **вжито низку заходів** як на національному, так і на міжнародному рівні.

Зокрема, налагоджено **пряму комунікацію з Офісом прокурора МКС**, до якого торік передано **5 аналітичних повідомлень** про вчинення представниками окупаційних адміністрацій та збройних формувань РФ **воєнних злочинів і злочинів проти людяності**, а загалом таких повідомлень скеровано **15**.

За результатами розгляду зазначених повідомлень **прокурором МКС 14.12.2020** повідомлено про завершення попереднього вивчення ситуації в Україні, яке тривало з вересня 2015 року, та **встановлено підстави для початку повноцінного розслідування**. Зокрема, **отримано очікуване підтвердження, що дійсно в окупованих Криму та Донбасі мають місце воєнні злочини та злочини проти людяності і це є юрисдикцією Гаагського трибуналу**.

Також **налагоджено співробітництво щодо обміну інформацією** про встановлені факти серйозних порушень міжнародного гуманітарного права в ході збройного конфлікту з **Мін'юстом, Моніторинговою Місією ООН з прав людини в Україні, Місією Товариства Червоного Хреста в Україні, правозахисними і громадськими організаціями**.

Так, з **Мін'юстом укладено Меморандум про співпрацю** та на постійній основі передається інформація про докази, зібрані у кримінальних провадженнях Департаменту нагляду у кримінальних провадженнях щодо злочинів, вчинених в умовах збройного конфлікту, **Офісу Генерального прокурора, а також Донецької і Луганської обласних прокуратур** щодо контролю РФ за незаконними збройними формуваннями та окупаційними адміністраціями на тимчасово окупованих територіях, постачання РФ новітнього озброєння підконтрольним НЗФ на Донбасі, примусової паспортизації, фальсифікації позовів громадян до ЄСПЛ проти України тощо.

Крім того, **укладено Меморандум про співпрацю з Українським інститутом національної пам'яті, Представництвом Президента України в Автономній Республіці Крим, громадською організацією «Центр дослідження безпекового середовища «Прометей» та Міжнародним фондом «Відродження» у створенні вебпорталу «Віртуальний музей російської агресії»** для реалізації права українців та міжнародної спільноти володіти об'єктивною інформацією про перебіг військового вторгнення Російської Федерації на територію України, факти порушень прав людини в Автономній Республіці Крим, місті Севастополі та в окремих районах Донецької і Луганської областей, інші ключові події міжнародного збройного конфлікту між Російською Федерацією та Україною.

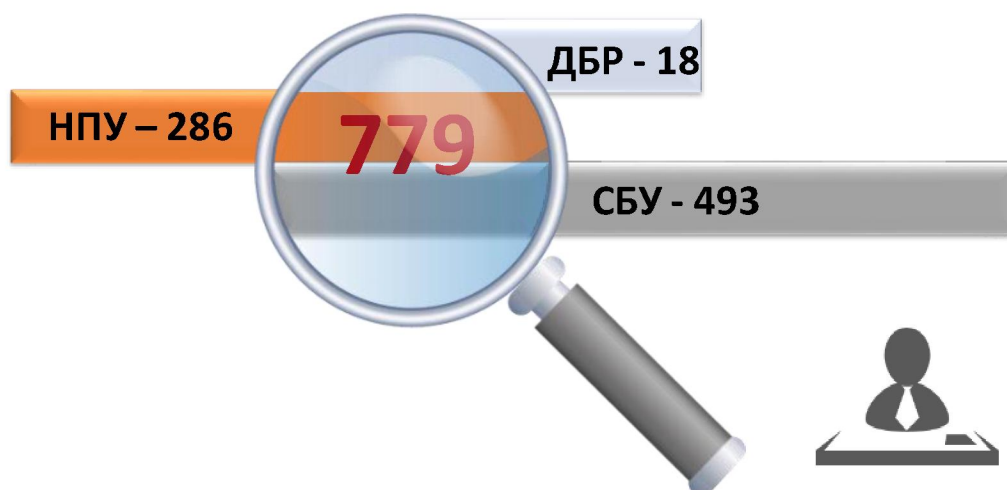
Водночас **Офісом Генерального прокурора систематично вживаються заходи, спрямовані на підвищення ефективності діяльності органів правопорядку** щодо виявлення та розслідування злочинних діянь, вчинених в умовах збройного конфлікту на тимчасово окупованих територіях Автономної Республіки Крим і міста Севастополя, у Донецькій і Луганській областях, якими **порушуються норми міжнародного гуманітарного права**, зокрема таких як позасудові страти, жорстоке поводження з цивільним населенням, катування полонених українських військовослужбовців, вигнання цивільного населення для примусових робіт, розграбування національних цінностей на окупованих територіях, застосування засобів ведення війни, заборонених міжнародним правом, інші порушення законів і звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

Загалом усіма правоохоронцями торік розслідувалося понад **18,5 тисячі**

кримінальних правопорушень, вчинених в умовах збройного конфлікту.

До суду направлено **779 обвинувальних актів** за фактами збройної агресії РФ проти України, порушення законів та звичаїв війни, вчинення державної зради, тероризму та сепаратизму, складовим елементом яких є присутність російського сліду, тощо. Із них **493** за результатами розслідування слідчими СБУ, **268** – НПУ та **18** – ДБР.

Скеровано до суду обвинувальних актів

Для прикладу, предметом **судового слухання** є **обвинувальні акти** стосовно **11 депутатів** Севастопольської міської ради 6-го скликання, **14 колишніх суддів**, одного експрацівника прокуратури Автономної Республіки Крим, одного ексзаступника командира роти міліції особливого призначення «Беркут» УМВС України, члена незаконного збройного формування «Самооборона Севастополя» та інших.

За **принципової позиції** прокурорів судом апеляційної інстанції підтверджено вирок 4 учасникам організованої так званої групи Телегіна, які у складі незаконного збройного формування у 2014 році, застосовуючи насильство, викрали шістьох мешканців м. Лисичанська та примушували своїх бранців облаштувати фортифікаційні споруди. Їм призначено покарання у виді позбавлення волі від 10 до 10,5 років.

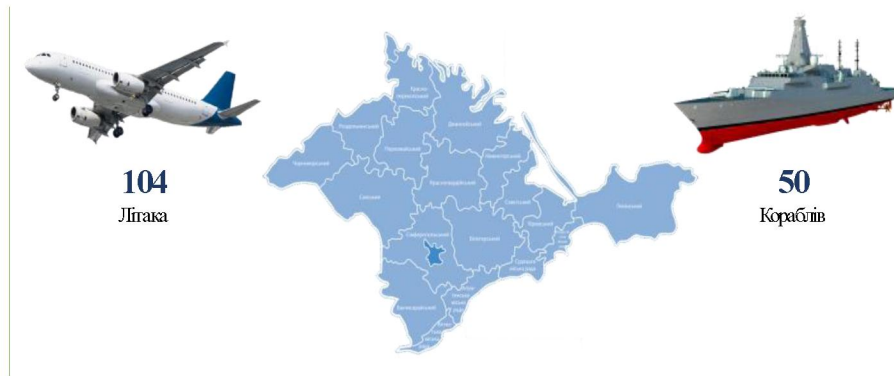
Це перший вирок за ведення агресивної війни і порушення законів та звичаїв війни щодо організованої групи, що пройшов апеляційну інстанцію. Встановлені в цій справі обставини можуть бути використані у Міжнародному кримінальному суді як доказ причетності представників РФ до окупації частини України.

З метою захисту суверенних прав України на територіальну цілісність в окупованому Криму у ході слідства вживаються заходи забезпечення кримінального провадження.

Так, за ініціативи прокурорів судами арештовано 104 літаки, які всупереч нормам міжнародного права та українських законів російськими

експлуатантами використовуються для здійснення польотів до українського Криму, а також **50 морських суден**, які незаконно заходили у закриті морські порти Криму під прапорами іноземних держав. Ця робота триває і надалі.

За ініціативи прокурорів судами арештовано,

Вживаються заходи для фактичної реалізації арештів в рамках міжнародного співробітництва

Торік судами засуджено **464 особи**, яких визнано винними у вчиненні злочинів, пов'язаних зі збройним конфліктом та веденням агресивної війни проти України, зокрема:

- **колишнього начальника розвідки сектору в зоні АТО** за вчинення ним державної зради та участь у діяльності так званої «ДНР». Йому призначено покарання у виді **13 років позбавлення волі**;
- **колишнього «Міністра охорони здоров'я Республіки Крим»** за вчинення державної зради. Йому призначено покарання у виді **10 років позбавлення волі**;
- **військовослужбовця Збройних Сил України**, який, перебуваючи у полоні на непідконтрольній українській владі території м. Донецька, прийняв пропозицію начальника угруповання терористичного характеру – Розвідувального управління «ДНР» генерал-майора ГРУ ГШ ЗС РФ щодо вступу на службу до «ДНР» та протягом 2014-2015 років **виконував злочинні обов'язки щодо збору розвідувальної інформації стосовно пересування сил та засобів українських військових підрозділів**, задіяних у проведенні антитерористичної операції на сході України, брав участь у підготовці та проведенні інформаційних операцій з метою дискредитації ЗСУ та керівництва держави Україна в цілому. Йому **призначено покарання у виді 13 років позбавлення волі з позбавленням військового звання**;
- **двох громадян Російської Федерації**, які, діючи за попередньою змовою з іншими невстановленими співробітниками спецслужб Російської Федерації, **вчинили замах на терористичний акт, а саме здійснили спробу**

встановлення саморобного вибухового пристрою під днище автомобіля українського військовослужбовця, однак під час його кріплення відбулась самовільна детонація вибухового пристрою, внаслідок чого тілесні ушкодження отримав один із підсудних. Їм **призначено покарання у виді 8 та 7 років позбавлення волі.**

За принципової позиції прокурорів **Офісу Генерального прокурора** на початку жовтня 2020 року **судом апеляційної інстанції підтверджено вирок колишньому Президенту України Віктору Януковичу за державну зраду, пособництво в умисних діях, вчинених із метою зміни меж території та державного кордону України, пособництво у веденні агресивної війни.** Його засуджено до **13 років позбавлення волі.**

Уперше за роки збройного протистояння на Донбасі засуджено учасників **незаконного збройного формування окупаційної адміністрації РФ**, які, діючи у складі організованої злочинної групи, порушили закони і звичаї війни та вчинили низку інших злочинів. Вироком Лисичанського міського суду **організатора засуджено до 10 років 6 місяців позбавлення волі та трьох учасників НЗФ РФ – до 10 років позбавлення волі.**

Також **Офісом Генерального прокурора зосереджено зусилля на організації процесуального керівництва досудового розслідування злочинів міждержавного характеру.**

Так, **прикладом ефективної організації цієї роботи є справа світового масштабу за фактом збиття ракетою у зоні конфлікту над окупованою частиною України малазійського Боїнгу МН-17.** У цій катастрофі загинуло **298 осіб**, які були громадянами 10 країн.

3 березня 2020 року у суді Гааги триває слухання стосовно чотирьох обвинувачених у вбивстві вказаних осіб.

СПРАВА МН-17

У березні 2020 року в суді Гааги розпочато слухання стосовно 4 обвинувачених

І. Гіркін (Стрелков, колишній офіцер ФСБ)

С. Дубинський (генерал-лейтенант ГУ, колишнє ГРУ ГШ ЗС РФ)

О. Пулатов (колишній офіцер спецназу ГРУ)

Л. Харченко (громадянин України)

Аналогічного світового масштабу набула справа за фактом збиття ракетами українського Боїнгу PS 752 у небі над Тегераном, унаслідок чого загинуло 176 осіб, які були громадянами 6 країн.

Відповідне кримінальне провадження розслідується в абсолютних умовах екстериторіальності. Наразі триває проведення комплексної криміналістичної експертизи та взаємодія з міжнародними колегами по збору доказової бази і встановленню осіб, причетних до вчинення цього злочину.

Двосторонні візити делегацій, які відбулися в минулому році у Києві та Тегерані, сприяли процесу налагодження комунікації.

Офіс Генерального прокурора зі свого боку й надалі вживатиме всіх можливих заходів задля встановлення об'єктивної істини в цій справі.

10. Стан протидії злочинам у військовій та оборонній сфері

Упродовж 2020 року прокурорами спеціалізованих прокуратур у військовій та оборонній сфері забезпечено процесуальне керівництво у **22 тисячах** кримінальних проваджень, із яких у **6,4 тисячі** досудове розслідування завершено.

Зокрема, половину кримінальних проваджень від загальної кількості закінчених, тобто **3,2 тисячі** – направлено до суду з обвинувальними актами, із них **161** – про корупційні правопорушення, у тому числі **133** – щодо одержання та надання неправомірної вигоди, **59** – у бюджетній сфері, **145** – щодо незаконного обігу зброї та боєприпасів, **146** – щодо незаконного обігу наркотичних речовин та **9** – щодо організованих злочинних угруповань.

Здійснювались заходи щодо забезпечення боротьби зі злочинністю в оборонно-промисловому комплексі.

Так, до суду направлено **11 обвинувальних актів** про злочини, вчинені на підприємствах ДК «Укроборонпром», загалом зі збитками майже **16 млн гривень**.

Зокрема, до суду направлено обвинувальний акт стосовно колишнього заступника директора ДП «Радіоприлад», який без згоди Міністерства промислової політики України, надав нотаріально завірену заяву від підприємства щодо згоди на вилучення частини земельної ділянки підприємства вартістю понад **12 млн грн**, що призвело до її подальшої передачі Запорізькою місцевою радою в користування фізичній особі.

Актуалізовано тему використання коштів за бюджетною програмою будівництва **184 поліпшених казарм** для військовослужбовців Збройних Сил України, профінансованого на суму понад **2 млрд гривень**.

Загалом розкрадання коштів при виконанні цієї бюджетної програми на суму понад **46 млн грн** торік інкриміновано **13** службовим особам.

До прикладу, 01.12.2020 до суду направлено **обвинувальний акт** із угодою про визнання винуватості стосовно **начальника одного з підрозділів Міністерства оборони України**, який недбало ставлячись до служби, не перевіряв фактичну наявність будівельних матеріалів, що мали бути придбані генеральним підрядником комерційної структури за бюджетні кошти для будівництва казарм, чим спричинив державі збитків на суму майже **5 млн гривень**.

Знешкоджено **9 організованих злочинних угруповань** до складу яких входили **33 особи**.

Як приклад, **викрито діяльність організованої групи**, до якої входили **заступник командира військової частини А2860**, а також **дві цивільні особи**, що організували злочинну схему розкрадання палива у кількості **61,5 тонни** вартістю **1,6 млн гривень**.

З постановленням **обвинувальних вироків** торік судами розглянуто **4 кримінальних провадження** цієї категорії стосовно **7 осіб**.

Крім того, за процесуального керівництва прокурорів спеціалізованих прокуратур, здійснювалася **ефективна протидія** кримінальним правопорушенням у сфері **незаконного обігу зброї**, боєприпасів та вибухових речовин, **запобіганню їх викрадення та знищення**.

Так, за процесуального керівництва спеціалізованих прокуратур **розслідувалось 270 кримінальних проваджень** цієї категорії, до суду з **обвинувальними актами** направлено **145** та судами постановлено **44 обвинувальних вироків**. Завдяки належній співпраці прокурорів з іншими правоохоронними органами з **незаконного обігу вилучено** понад **1,5 млн набоїв**, **20 тис. бойових припасів**, **мін та артилерійських снарядів**, **64 одиниці стрілецької зброї**, **390 ручних гранатометів**, **3 міномети** та **3 одиниці броньованої техніки**.

Протидія спеціалізованими прокуратурами
незаконному обігу зброї та боєприпасів

До прикладу, 29.12.2020 повідомлено про підозру колишньому командирі військової частини А0989, внаслідок недбалого ставлення якого до військової служби, що виразилося в незабезпеченні ним пожежної безпеки польового артилерійського складу, сталася пожежа та відбулася детонація і знищення боєприпасів на загальну суму 121 млн грн. Досудове розслідування триває.

Крім того, повідомлено про підозру командувачу Повітряних Сил Збройних Сил України, командирі військової частини А4104 та керівнику польотами групи управління польотами військової частини А4104, які допустили неналежну підготовку та затвердження документів щодо умов експлуатації повітряного судна з не передбаченим Керівництвом з льотної експлуатації зльотом з «конвеєра», порядку здійснення льотної підготовки курсантів, неналежне здійснення контролю за рівнем підготовки пілотів-інструкторів та навчальним процесом і дотриманням заходів безпеки під час виконання навчальних польотів та інших порушень, що призвело до авіакатастрофи літака АН-26Ш під Харковом 25.09.2020, в результаті якої загинуло 26 військовослужбовців та один військовослужбовець отримав тілесні ушкодження.

Встановлено збитків на суму понад 124 млн грн, із яких відшкодовано 49,4 млн грн. З метою забезпечення відшкодування збитків пред'явлено позовів та накладено арешт на 83 млн гривень.

Торік судами ухвалено майже 2,5 тисячі вироків, водночас 302 особи засуджено до реальної міри покарання.

З метою зміцнення обороноздатності держави спеціалізованими прокуратурами у військовій та оборонній сфері забезпечено ефективне застосування представницьких повноважень.

Зокрема, пред'явлено позовів на суму майже 570 млн гривень. Судами задоволено та добровільно відшкодовано відповідачами за закритими справами майже 223 млн гривень.

Представництво у військовій та оборонній сфері

До прикладу, Господарський суд Миколаївської області **задовольнив позов** спеціалізованої прокуратури про стягнення з товариства **5,2 млн грн** штрафних санкцій та коштів, сплачених за фактично не виконані роботи за договором підряду будівництва будівлі казарми поліпшеного планування.

Реально виконано судових рішень на суму майже **230 млн гривень**. Сума за рішеннями, прийнятими на користь сторони, в інтересах якої **прокурор вступив у справу**, становила **211 млн гривень**.

Так, **забезпечено виконання судових рішень** про усунення перешкод у користуванні нерухомим майном – нежитловими приміщеннями збірно-щитової казарми та сховища загальною площею майже **1,2 тис. м²** вартістю понад **9 млн грн**, а також стягнення з ДП «Миколаївський бронетанковий завод» **10 млн грн** заборгованості, яка виникла за договором про надання послуг з ремонтування та технічного обслуговування машин і устаткування спеціального призначення (*бронетранспортерів БТР-70*).

Також **увагу приділено** поверненню заходами представницького характеру земель оборони.

До прикладу, судом **відкрито провадження у справі за позовом спеціалізованої прокуратури** у військовій та оборонній сфері про витребування з незаконного володіння на користь Міністерства оборони **України майнового комплексу військового містечка** загальною площею **13,4 тис. м²**, розташованого у м. Одесі на земельній ділянці площею **14,4 га** вартістю понад **80 млн гривень**.

Крім того, **забезпечено виконання судових рішень про повернення** до державної власності земельних ділянок **військового аеродрому «Шкільний»** загальною площею **95 га**, земельних ділянок у м. Чернівці площею майже **12 га** вартістю близько **56 млн грн**, земельної ділянки **військового містечка № 21** з будівлями та спорудами площею майже **13 га** вартістю **19 млн грн** у м. Славути Хмельницької області.

11. Стан роботи з протидії катуванням та іншим серйозним порушенням прав громадян

Суттєво активізовано роботу органів прокуратури щодо реагування на факти **неналежного поведження з особами працівниками органів правопорядку**.

Так, упродовж 2020 року **повідомлено про підозру у вчиненні катувань 26 правоохоронцям (проти 2 у 2019 році)** та до суду направлено **7 обвинувальних актів** щодо злочинів цієї категорії.

Крім того, **про підозру повідомлено 142 правоохоронцям** у вчиненні **перевищення влади**, що супроводжувалося **насильством** або погрозою застосування насильства, **застосуванням зброї чи спеціальних засобів** або

болісними і такими, що ображають особисту гідність потерпілого, діями (*проти 65 у 2019 році*) та до суду направлено **81** кримінальне провадження (*проти 58*).

Торік уперше в Україні правоохоронцю – керівнику органу правопорядку повідомлено про підозру за статтею 146-1 КК України («Насильницьке зникнення»).

Так, у грудні 2020 року **Офісом Генерального прокурора до суду надіслано обвинувальний акт стосовно начальника сектору кримінальної поліції Кагарлицького відділення поліції на Київщині та трьох оперуповноважених цього сектору кримінальної поліції у насильницькому зникненні та катуванні п'яти осіб з метою отримання зізнання у вчиненні злочину.** Крім того, до суду направлено **обвинувальний акт стосовно керівника Кагарлицького відділення поліції, який не вжив заходів та не повідомив компетентні органи про вчинення злочину – насильницьке зникнення двох осіб.** Двоє з фігурантів перебувають під вартою та троє – під цілодобовим домашнім арештом.

Водночас Офісом Генерального прокурора вжито **низку заходів системного характеру, спрямованих на удосконалення роботи з протидії катуванням та іншим серйозним порушенням прав громадян.**

Зокрема, **внесено зміни до нормативних актів щодо порядку ведення ЄРДР та формування статистичної звітності в частині надання технічних можливостей для виокремлення масиву проваджень за фактами катувань та інших форм неналежного поводження, а також розроблено окрему форму звітності про результати роботи ДБР щодо досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених працівниками правоохоронних органів, щодо застосування катувань та іншого порушення прав громадян з боку працівників правоохоронних органів, яку затверджено спільним наказом Офісу Генерального прокурора, МВС, СБУ, ДФС, ДБР та НАБУ від 28.07.2020.**

Крім того, Офісом Генерального прокурора спільно з судово-медичними експертами Міністерства охорони здоров'я України **розроблено проекти Карти первинної фіксації зовнішніх ушкоджень, Інструкції щодо заповнення форми «Карта первинної фіксації зовнішніх ушкоджень» та відповідні зміни до порядку інформування територіальних підрозділів Державного бюро розслідувань у разі фіксації медичними працівниками тілесних ушкоджень, що можуть свідчити про вчинення катувань та інших форм неналежного поводження з боку працівників органів правопорядку.** Вказані **проекти направлено до Міністерства охорони здоров'я України для розгляду і затвердження як медичної документації.**

Для удосконалення механізму застосування заходів безпеки до вказаної категорії осіб Офісом Генерального прокурора **розроблено зміни до нормативних актів Міністерства юстиції України.** Наказом Міністерства юстиції України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України щодо переведення осіб, взятих під варту» від 20.10.2020 № 3643/5 зазначені **зміни внесено до Порядку здійснення заходів щодо забезпечення**

безпеки осіб, які тримаються в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах, та **Правил внутрішнього розпорядку слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України.**

Правоохоронними відомствами вжито заходів для забезпечення додержання встановлених вимог щодо **обов'язкового використання систем відеоспостереження у місцях несвободи, а також портативних відеореєстраторів при застосуванні заходів примусу, збереження та захисту отриманої інформації.**

Офісом Генерального прокурора упродовж липня-серпня 2020 року **проведено системний аналіз діяльності органів кримінальної юстиції у сфері протидії катуванням.** Результати вивчення свідчать про наявність серйозних проблем, що призводять до порушень основоположних прав і свобод людини та встановлення ЄСПЛ порушень Україною вимог Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Такий стан справ зумовлений **відсутністю організаційно-правових засад державної політики у сфері протидії катуванням.**

Для їх формування Офісом Генерального прокурора та експертами національних неурядових організацій **розроблено проєкт Концепції державної політики протидії катуванням у системі кримінальної юстиції,** який надіслано для затвердження до міжвідомчої Комісії з питань виконання рішень Європейського суду з прав людини. Після відповідних узгоджень проєкт Концепції буде скеровано для затвердження до Кабінету Міністрів України. Основна увага Концепції сфокусована на **подоланні проблеми безкарності правоохоронців, які застосовують катування.**

12. Стан роботи щодо захисту інвестицій

Зважаючи на складний для держави період економічної кризи, **захист інвестицій залишається пріоритетним напрямом роботи прокурорів.**

З цією метою у липні 2020 року в **Офісі Генерального прокурора утворено спеціалізований самостійний структурний підрозділ,** яким уже налагоджено ефективну співпрацю з найбільшими організаціями, які покликані захищати інвестиції в Україні. Зокрема, Радою бізнес-омбудсмена, Американською торговельною палатою в Україні, Європейською бізнес асоціацією, Спілкою Українських підприємців, Федерацією роботодавців та іншими. Запроваджено **новий дієвий формат співпраці – регулярні робочі зустрічі. Механізм оперативного обміну інформацією з інвест-середовищем** допоможе швидко реагувати на будь-які невмотивовані слідчі чи процесуальні дії.

Лише за 6 місяців роботи підрозділом **проведено більше 30 робочих зустрічей** з обговорення питань дотримання прав суб'єктів господарювання та інвестиційної діяльності під час здійснення досудового роздування.

На контролі в Офісі Генерального прокурора торік **перебувало** близько **80** кримінальних проваджень указаної категорії.

Водночас **аналіз численних повідомлень** у засобах масової інформації, **значна кількість скарг підприємців**, які надходять до органів прокуратури, вказують на те, що робота у сфері запобігання протиправному втручання у господарську та інвестиційну діяльність **потребує активізації і докорінних змін**.

Проведення обшуків та подальше **накладення арешту** на вилучене у ході обшуку майно є **найбільш поширеними** серед слідчих та процесуальних дій, що проводяться **усіма без винятку правоохоронними органами** і створюють реальні перешкоди на шляху здійснення суб'єктами господарювання інвестиційної діяльності в Україні.

До прикладу, за **результатами вжитих прокурорами заходів** **забезпечено виконання** слідчим ухвали суду про повернення ТОВ «Ресурс Інвест» понад **1,6 тис. тонн цукру**, що був тимчасово вилучений під час проведення слідчих (процесуальних) дій у кримінальному провадженні.

Лише за **принципової позиції** Офісу Генерального прокурора **припинено тривале та необґрунтоване кримінальне переслідування** та перешкоджання діяльності **одного із найбільших провайдерів України, іноземного інвестора** та члена Американської торговельної палати в Україні – ПрАТ «ДАТАГРУП».

Після прийняття в розумні строки законного та обґрунтованого процесуального рішення у кримінальному провадженні інвесторами ПрАТ «ДАТАГРУП» ініційовано питання про **інвестування в економіку України ще 100 млн доларів США**.

Крім того, **лише за втручання Офісу Генерального прокурора** слідчим **прийнято кінцеве рішення** у кримінальному провадженні за фактом можливої **підробки актів готовності промислових об'єктів**, досудове розслідування у якому тривало понад два роки, що у свою чергу **позитивно відобразилось на інвестиційному кліматі найбільшого підприємства гірничо-металургійного комплексу України – ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»**.

Також за **принципової позиції** прокурорів у законний спосіб **припинено тривале та необґрунтоване кримінальне переслідування та перешкоджання господарській діяльності** одного з **виробників електроенергії** на Одещині ТОВ «КТД Солар».

З метою забезпечення дотримання права суб'єктів господарювання та інвестиційної діяльності під час проведення досудового розслідування, Генеральним прокурором **утворено спільну робочу групу**, яка у співпраці з міжнародними партнерами та відомими правниками працює над створенням **Стандартів здійснення прокурором нагляду за додержанням законів** під час проведення окремих слідчих (*розшукових*) дій та застосування заходів забезпечення кримінального провадження у **сфері захисту інвестицій**.

Цей уніфікований документ запровадить механізм прийняття прокурором рішень із урахуванням балансу та виваженості між завданнями кримінального процесу і захистом інвестиційної діяльності.

13. Стан підтримання публічного обвинувачення та участі прокурорів у розгляді судами кримінальних проваджень

Торік за участі прокурорів судами розглянуто у першій, апеляційній, касаційній інстанціях, а також за нововиявленими та виключними обставинами майже **146 тисяч** кримінальних проваджень.

Загалом публічне обвинувачення **підтримано** у розгляді більше **53 тисяч** проваджень із ухваленням вироків, у тому числі майже **1,7 тисячі** – на підставі угод. За угодами про визнання винуватості ухвалено вирoki майже у двох третинах проваджень (**1 030**).

Половину (**25,7 тис.**) кримінальних проваджень розглянуто судом за спрощеною процедурою.

Також судом розглянуто **33** кримінальні провадження, у яких здійснювалось спеціальне досудове розслідування або спеціальне судове провадження.

Завдяки принциповій позиції прокурорів змінено та скасовано незаконні судові рішення в апеляційному порядку стосовно **5,1 тисячі** осіб та **417** осіб – у касаційному.

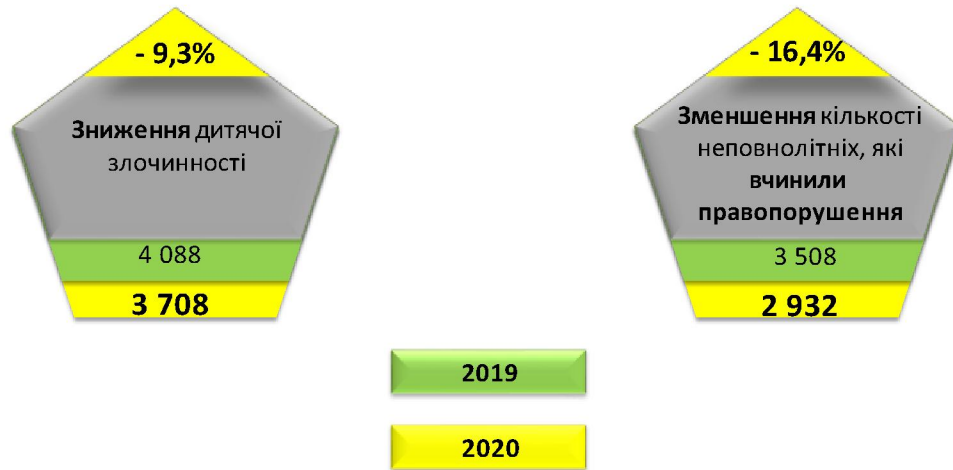
Унаслідок посилення ролі процесуального керівника на **20%** зменшилася кількість випадків зміни обвинувачення в суді (**896 проти 1 105 у 2019 році**).

14. Стан законності у сфері захисту прав дітей

Упродовж 2020 року ювенальними прокурорами приділено особливу увагу забезпеченню ефективного досудового розслідування у кримінальних провадженнях про злочини, вчинені неповнолітніми та щодо дітей, додержання їхніх прав у зазначених провадженнях, виявлення причин і умов, що сприяли скоєнню таких правопорушень, представництва інтересів держави в судах, комплексного застосування функцій прокуратури щодо охорони дитинства.

Упродовж декількох останніх років спостерігається позитивна тенденція до зниження рівня дитячої злочинності. Порівняно з 2019 роком у 2020 році цей показник знизився на **9%** (з **4 тис.** до **3,7 тис.**).

Водночас завдяки вжитим скоординованим заходам у 2020 році на **16%** зменшилася кількість неповнолітніх, які вчинили кримінальні правопорушення (з **3,5 тис.** до **2,9 тис.**).

Торік ювенальними прокурорами забезпечено процесуальне керівництво у понад 4 тисячах кримінальних проваджень стосовно неповнолітніх. До суду направлено майже 3 тисячі обвинувальних актів.

Унаслідок широкого застосування альтернативних тюремному ув'язненню видів запобіжних заходів, зокрема домашнього арешту, передачі дітей під нагляд батьків тощо, з майже 3 тисяч неповнолітніх, притягнутих до кримінальної відповідальності, лише щодо 199 застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою.

Триває активна робота з переорієнтування діяльності з репресивного на відновний характер відповідальності підлітків.

З цією метою Генеральним прокурором та Міністром юстиції України 16.04.2020 підписано спільний наказ про подальшу реалізацію пілотного проєкту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні злочину», який став підґрунтям для запровадження практики відновного правосуддя на всій території України.

Наразі ювенальними прокурорами до цього проєкту залучено 176 підлітків, які вперше схилили і вчинили нетяжкі правопорушення, із них 98 уже звільнено судом від кримінальної відповідальності.

Лише за попередніми прогнозами, понад **1,5 тисячі неповнолітніх** можуть бути виведені з кримінального переслідування та повернутися до нормального життя.

До прикладу, за клопотанням прокурора судом звільнено від кримінальної відповідальності неповнолітнього, який разом з однолітком викрав з подвір'я сусіда металеві стовпчики на суму 246 гривень. Установлено, що доля підлітка є тяжкою, батько пішов з сім'ї, а декілька років тому раптово померла його мати, після чого його передано на виховання родичам. **Завдяки вказаній вище Програмі підлітку надано кваліфіковану психологічну допомогу, що сприяло усвідомленню ним своїх вчинків та виправленню ситуації.**

Також судом звільнено від кримінальної відповідальності неповнолітню, яка виховувалася матір'ю одиначкою, та перебуваючи у школі, викрала у своєї однокласниці кросівки вартістю 864 гривні. Не усвідомлюючи протиправність своїх дій, уже через два дні після крадіжки з'явилася на уроки у викраденому взутті, після чого була викрита потерпілою. Неповнолітня **успішно пройшла дану Програму, щиро покаялась та повернула викрадене.**

Унаслідок гуманізації кримінального судочинства з 2013 року **більш ніж вдесятеро зменшилася кількість засуджених у виховних колоніях (з 890 до 63 осіб).**

Крім того, упродовж 2020 року ювенальними прокурорами **забезпечено процесуальне керівництво у кримінальних провадженнях щодо 13 тисяч правопорушень, вчинених щодо дітей. До суду направлено майже 4 тисячі обвинувальних актів.**

Водночас аналіз стану злочинності засвідчив, що **потребує додаткових скоординованих і спільних дій правоохоронних органів щодо захисту інтересів дітей, які потерпіли від злочинів або стали їх жертвами.**

Так, упродовж 2020 року понад **5,2 тисячі дітей** постраждали від злочинів.

До прикладу, до суду надіслано обвинувальний акт стосовно шести учасників організованої групи, які, діючи за попередньою змовою, створювали візуальні та аудіовізуальні твори порнографічного характеру, з ознаками дитячої порнографії, шляхом втягнення до участі в них п'яти дітей віком від 7 до 9 років, із метою подальшого розповсюдження таких творів в анонімній мережі Інтернет. Загалом організованою групою вчинено **17 таких епізодів.**

Крім того, за принципової позиції прокурорів до суду скеровано обвинувальний акт стосовно виконавця та пособника, які, діючи на замовлення та за попередньою змовою групою осіб, вчинили **замах на умисне вбивство депутата Київської обласної ради та умисне вбивство його малолітнього сина. Стосовно ще двох пособників у вчиненні вказаного злочину судом у вересні 2020 року вже постановлено обвинувальні вирoki.**

Задля консолідації зусиль, спрямованих на впровадження ефективних механізмів захисту прав дітей, які є постраждалими від кримінальних посягань, розробки спеціалізованих програм навчання прокурорів у цій сфері з урахуванням міжнародних практик, впровадження різних форм відновного правосуддя між **Офісом Генерального прокурора та Представництвом Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні 02.06.2020 підписано Меморандум про взаємодію.**

Також забезпечено здійснення процесуального керівництва у понад **1 тисячі** кримінальних проваджень у сфері охорони дитинства.

Вивченням матеріалів цієї категорії проваджень встановлено численні факти розкрадання бюджетних коштів, виділених на будівництво, реконструкцію та капітальний ремонт закладів освіти, оновлення їх матеріально-технічної бази. Зазначені порушення призводять до використання під час будівельно-ремонтних робіт неякісних матеріалів, закупівлі шкільних меблів, які не відповідають державним стандартам та санітарним нормам і несуть пряму небезпеку життю і здоров'ю дітей під час здобуття освіти.

З метою інформування про зазначені порушення та вжиття заходів щодо забезпечення безпечних і нешкідливих умов навчання і виховання дітей в закладах освіти **Офісом Генерального прокурора поінформовано Прем'єр-міністра України.** За результатами розгляду цієї інформації перед Міністерством фінансів України **порушено** питання щодо додаткового виділення коштів для здійснення заходів з пожежної та техногенної безпеки, **напрацьовано проєкт постанови Кабінету Міністрів України про розроблення цільової Державної програми щодо забезпечення пожежної безпеки в закладах освіти.**

Суттєво активізовано представницьку діяльність на захист інтересів держави у сфері охорони дитинства.

Торік ювенальними прокурорами **пред'явлено позовів** на загальну суму майже **2 млрд грн, що 2,5 рази більше,** ніж у 2019 році (*750 млн грн*).

У понад три рази збільшилась сума, на яку задоволені позови – **836 млн грн (проти 260 млн грн).** Збільшилась також сума добровільного відшкодування за позовами прокурора **251 млн грн (проти 212 млн грн).**

Сума коштів, вибуття яких із державної та комунальної власності попереджено прокурорами, перевищує **207 млн гривень.**

Збільшилася в 1,5 рази сума, на яку реально виконано рішення судів (504 млн грн проти 305 млн грн в 2019 році).

До прикладу, на виконання судового рішення на Чернігівщині **забезпечено повернення до державної власності будівлі Спеціалізованої дитячо-юнацької спортивної школи олімпійського резерву з лижного спорту площею майже 3 тис. м² вартістю 12,2 млн гривень.**

За реагування ювенальних прокурорів у державну власність **повернуто** та **попереджено незаконне використання понад 4 тисяч гектарів земель освітнього призначення.**

Так, **на Миколаївщині** на виконання судового рішення **забезпечено повернення** навчальному закладу земельної ділянки сільськогосподарського призначення площею **371 га** вартістю майже **9 млн гривень.**

На Івано-Франківщині Державному професійно-технічному навчальному закладу «Богородчанський професійний будівельний ліцей» повернуто земельну ділянку загальною площею **39,4 га** вартістю **26 млн гривень.**

15. Стан додержання законів при виконанні судових рішень у кримінальних провадженнях, інших заходів примусового характеру у місцях несвободи, а також пробачії

Діяльність органів прокуратури на цьому напрямі була консолідована на реалізації узгоджених заходів і проєктів, передусім у сфері реформування пенітенціарної системи та **вдосконалення механізмів реагування на порушення закону.**

Генеральним прокурором та Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини 01.07.2020 підписано Меморандум про співпрацю та запроваджено спільні візити до місць несвободи за участі прокурора, представників Омбудсмана та громадськості. Це насамперед сприятиме вдосконаленню механізмів своєчасного та дієвого реагування на порушення, що вчиняються посадовцями та іншими особами у місцях несвободи.

Налагоджено конструктивну співпрацю з громадськими і правозахисними організаціями, що позитивно оцінюється міжнародними партнерами.

Торік проведено низку зустрічей та круглих столів із керівниками громадських правозахисних організацій, які здійснюють незалежний моніторинг правоохоронної діяльності та захищають права осіб у місцях несвободи.

Загальна чисельність осіб, які у 2020 році перебували у сфері нагляду органів прокуратури або трималися у піднаглядних їм місцях несвободи, становила понад 180 тисяч.

Прокурорами при здійсненні нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян, торік **внесено 7,2 тисячі документів реагування та за результатами їх розгляду притягнуто до дисциплінарної відповідальності більше 5 тисяч службових осіб, звільнено за ініціативи прокурорів 136 незаконно утримуваних осіб, а також приведено у відповідність із законодавством та скасовано 720 нормативних та індивідуальних актів.**

Так, за письмовою вказівкою **Офісу Генерального прокурора**, внесеною Міністерству юстиції України, звільнено засудженого, який **19 днів незаконно утримувався у державній установі «Житомирська виправна колонія (№ 4)»**.

Крім того, **попереджено незаконне поводження з вогнепальною зброєю працівниками слідчих ізоляторів та виправних колоній**. За вказівкою Генерального прокурора у вересні 2020 року Міністром юстиції відкликано незаконне доручення Державної кримінально-виконавчої служби України, яке дозволяло використовувати вогнепальну зброю працівникам, які не пройшли професійного навчання та спеціальну підготовку.

Торік за результатами перевірок **використання земель та іншого нерухомого майна** установ Державної кримінально-виконавчої служби України прокурори розпочали понад **60 кримінальних проваджень** за фактами розкрадання та знищення майна на загальну суму понад **70 млн грн**, а також внесли **140 документів реагування** на усунення порушень закону щодо майна на суму понад **100 млн гривень**.

Прокурорами проведено **результативні перевірки щодо забезпечення режиму, охорони та протидії злочинності** в установах попереднього ув'язнення та виконання покарань Державної кримінально-виконавчої служби України.

Установлено порушення строків тримання в'язнів під вартою, відмов засудженим в умовно-достроковому звільненні та заміні покарання більш м'яким, численні факти користування ув'язненими та засудженими забороненими предметами, приховування адміністраціями установ випадків отримання в'язнями тілесних ушкоджень тощо.

На усунення вказаних порушень прокурорами внесено 160 документів реагування, до відповідальності притягнуто 200 службових осіб. За втручання прокурорів із дисциплінарних приміщень звільнено 11 незаконно утримуваних в'язнів. Розпочато 13 кримінальних проваджень.

У ході перевірок органів Державної прикордонної служби України встановлено порушення при адміністративному затриманні громадян України та іноземців, факти незаконного їх доставлення до органів охорони державного кордону, тримання з порушенням строків або без оформлення відповідних протоколів, незабезпечення затриманим належних умов, нероз'яснення їхніх прав тощо.

За результатами перевірок прокурорами внесено більше 50 документів реагування, до відповідальності притягнуто понад 130 службових осіб та розпочато 6 кримінальних проваджень.

Крім того, за ініціативи Генерального прокурора Кабінетом Міністрів України розроблено проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування до засуджених та осіб, які тримаються під вартою, заходів примусового годування».

16. Стан представництва інтересів держави в суді

Незважаючи на системні, структурні реформи у державі, запровадження концептуальних змін у процесуальному законодавстві та обмеження у діяльності судової системи, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (*COVID-19*), прокурори активно реалізовували конституційну функцію щодо представництва інтересів держави в суді.

Так, у 2020 році на захист інтересів держави прокурорами пред'явлено позовів (без урахування результатів роботи з питань захисту інтересів дітей та у військовій сфері) на суму 41,1 млрд грн, що майже вдвічі більше, ніж у 2019 році.

За вжитими цивільно-правовими заходами задоволено та відповідачами добровільно відшкодовано майже 23 млрд грн, що на 44% більше, ніж у 2019 році.

Сума коштів чи вартість майна, вибуття яких із державної (комунальної) власності попереджено за позовами прокурорів, становила 1,2 млрд гривень.

Реально виконано судових рішень на суму майже 12 млрд гривень.

Ще на 28 млрд грн вимог прокурорів перебуває на розгляді в судах.

Особливу увагу приділено захисту у суді інтересів держави у сфері земельних відносин.

Пред'явлено позовів на суму близько 34 млрд гривень. Судами задоволено та відповідачами добровільно відшкодовано майже 19 млрд гривень.

За реагування прокурорів повернуто та попереджено незаконне вибуття понад 34 тисячі га земель, у тому числі особливо цінних земель, прибережно-захисних смуг, лісів, парків, земель сільськогосподарського призначення, водного фонду тощо.

До прикладу, **Офіс Генерального прокурора відстояв у Верховному Суді позицію у 17 справах** щодо необхідності витребування з незаконного володіння господарського товариства та фізичних осіб земельних ділянок площею майже 2,5 га так званого **Біличанського лісу**, включеного до природно-заповідної території **Національного природного парку «Голосіївський»**.

Також **Офіс Генерального прокурора 28.10.2020 у Київському апеляційному суді відстояв позицію щодо неправомірності відведення розташованих на острові у межах прибережної захисної смуги річки Козинка земельних ділянок водного фонду загальною площею 40 га вартістю близько 1 млрд гривень** в адміністративних межах Української міської ради у власність громадянам для ведення особистого селянського господарства та зміни їх цільового призначення.

Верховний Суд залишив без змін судове рішення, яким задоволено позов Офісу Генерального прокурора про витребування з незаконного володіння фізичних осіб земельних ділянок загальною площею 6 га вартістю 11 млн грн, які розташовані в зоні охоронюваного ландшафтного Музею